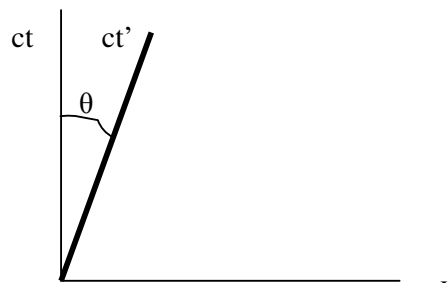

Construcció de diagrames posició temps en relativitat especial

- 1.-Suposarem dues coordenades, una de posició, eix d'abscisses x , i una altra de temps, ordenades t .
- 2.-Les quantitats de l'eix d'ordenades les considerarem multiplicades per c . Per tant tindrem dos eixos amb les mateixes unitats,

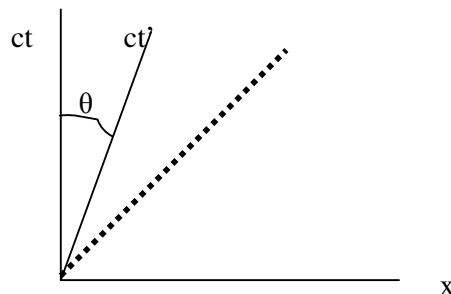

- 3.-El sistema ortogonal anterior suposem que correspon a un sistema estacionari K .
- 4.-Suposem que un sistema de referència, K' , amb velocitat $V=\beta c$, per a $t=t'=0$, té l'origen coincident amb el sistema K , és a dir, $O=O'$.
- 5.-L'eix ct' del sistema K' és la representació de la història del punt O' sobre el sistema K , és a dir,

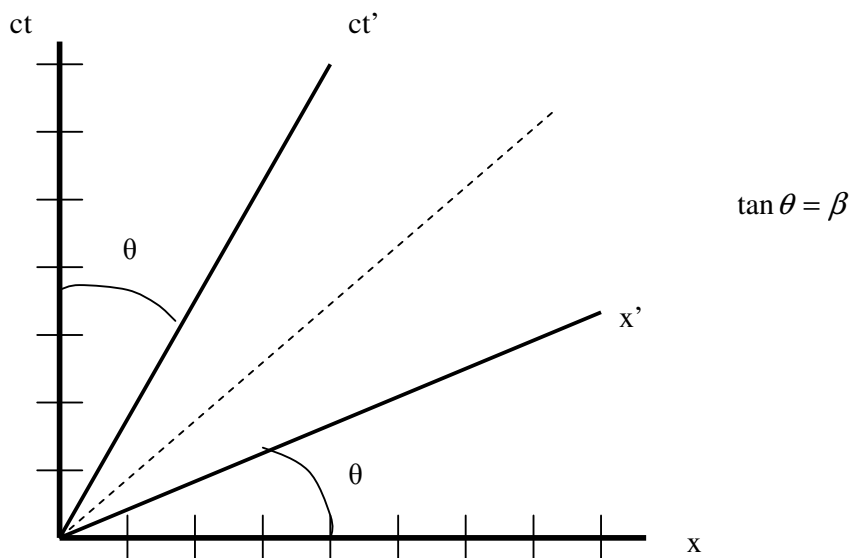

- 6.-La inclinació de l'eix ct' respecte del ct depèn de la velocitat $V=\beta c$, on és evident que $\tan \theta = \beta = \frac{x}{ct} = \frac{V}{c}$.

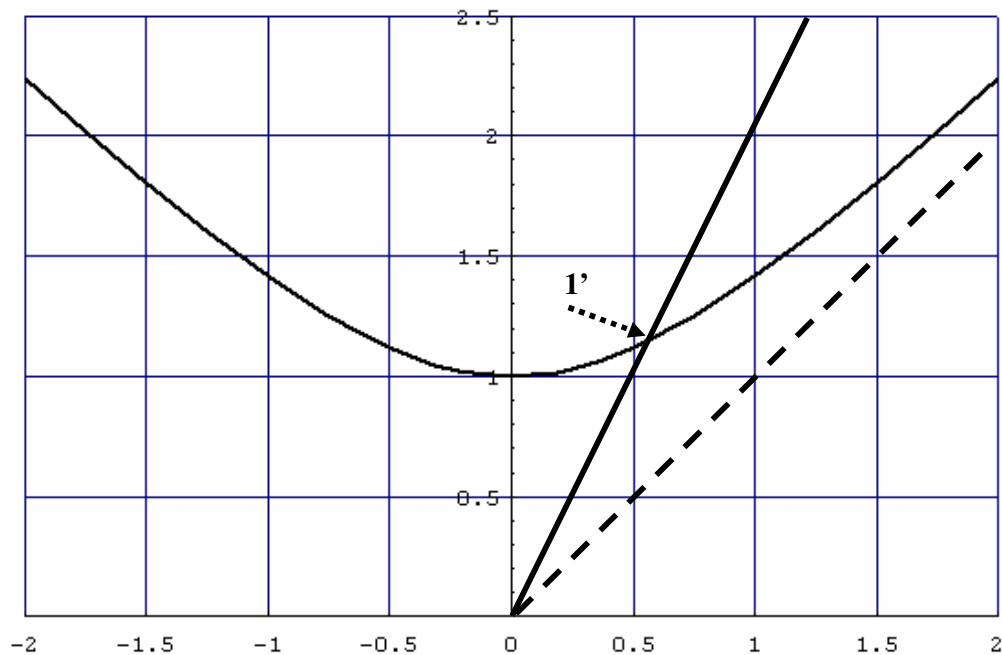
- 7.-La inclinació màxima la tindria la llum i correspondria a la diagonal del primer quadrant.

- 8.-L'eix d'abscisses x' és simètric respecte de la diagonal que representa la trajectòria de la llum.

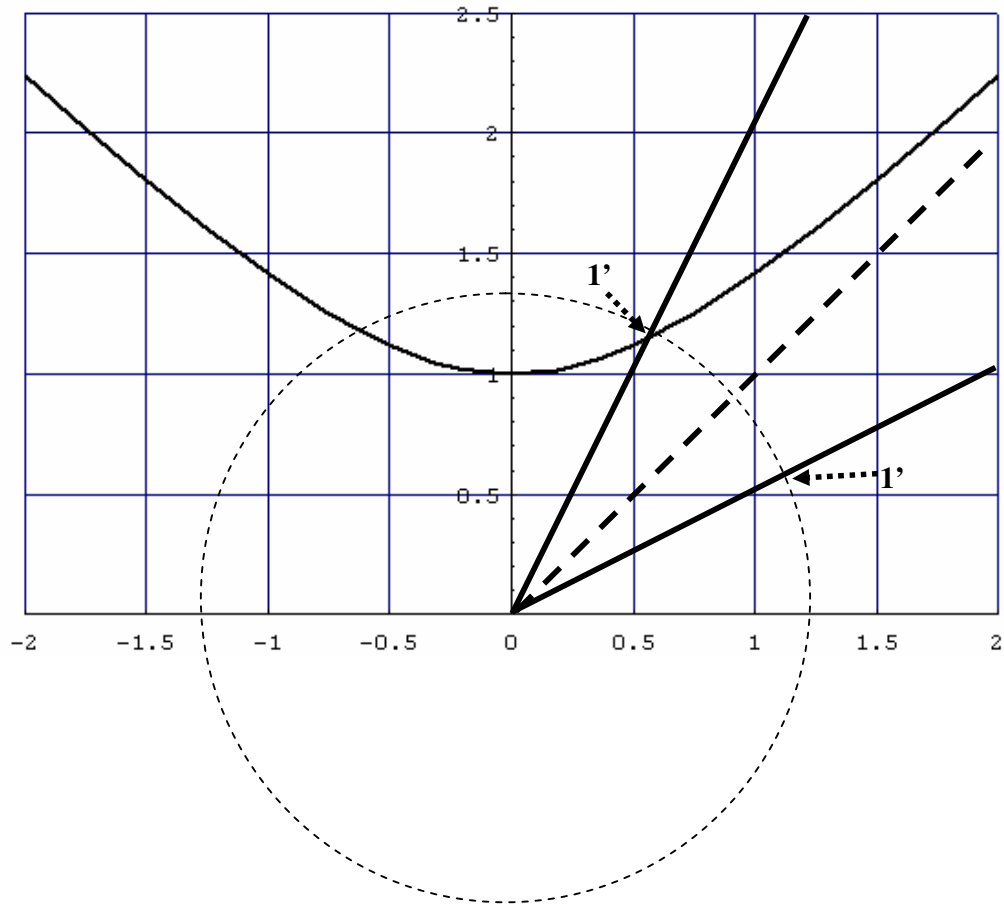

9.-Per a calibrar els eixos tindrem en compte que $x^2 - (ct)^2 = x'^2 - (ct')^2$. L'equació $(ct')^2 - x'^2 = 1$ permeten calibrar l'eix d'ordenades, com s'indica a la figura,

La figura anterior correspon a un cas particular on $\beta = 1/2$.

10.-Com que les unitat dels dos eixos, ordenades i abscisses, són iguals, el calibrat anterior val per a l'eix x' , és a dir,

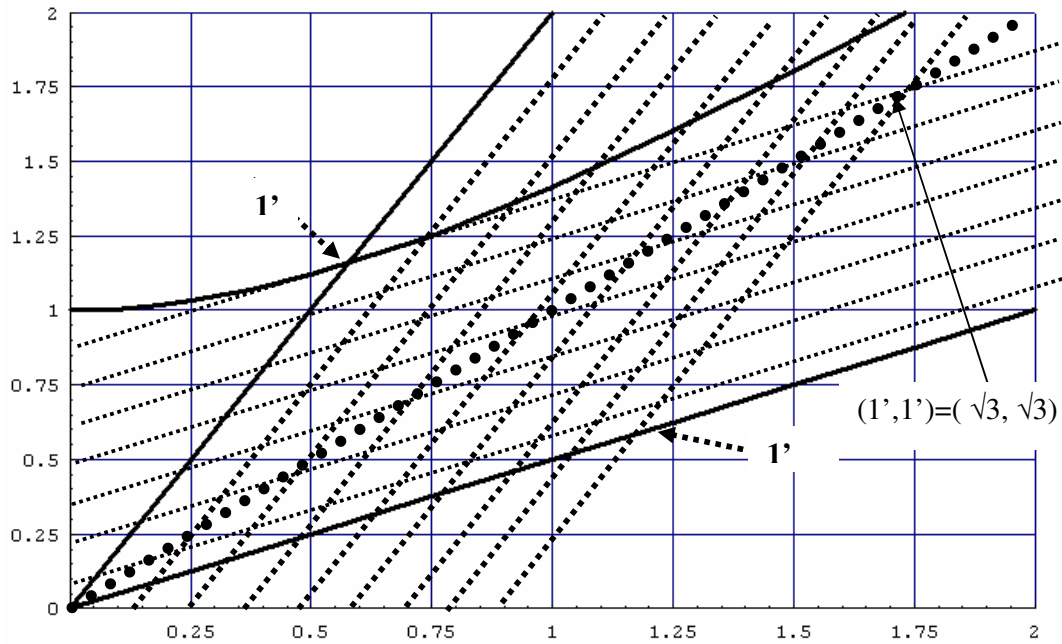
El radi de la circumferència anterior es pot saber a partir de les transformades de Lorentz Einstein,

$$x = \gamma(x' + \beta ct')$$

$$ct = \gamma(ct' + \beta x')$$

Aplicades al punt en K' $(x', ct') = (0, 1)$, s'obté $K(1/\sqrt{3}, 2/\sqrt{3})$, doncs $\beta = 1/2$ i $\gamma = 2/\sqrt{3}$. Per tant la circumferència anterior té d'equació $x^2 + y^2 = 5/3$.

11.-Després de calibrar, si tracem línies paral·leles als eixos de K' podrem visualitzar la correspondència entre les coordenades en aquest sistema i l'altre, K , com s'indica en la figura següent:

En <http://webphysics.davidson.edu/Applets/minkowski4/default.html> es pot trobar un *applet* per a construir els sistemes d'eixos (x, ct) i (x', ct') , com els anteriors, per a diferents velocitats. A més es pot localitzar-hi les coordenades d'un punt determinat en els dos sistemes de coordenades.